

ПРИРОДА – НАШ СПІЛЬНИЙ ДІМ

Синій Вир

Регіональний еколого-освітній часопис

Озеро Синевир - водно-болотне угіддя міжнародного значення (Рамсарська конвенція)

Озеро Синевир - одне із семи природних чудес України

Газету засновано 21 березня 2001 року

Липень, 2021 р.

№ 7 (327)

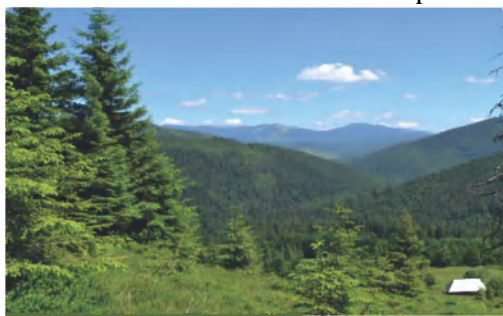
3 Днем працівника природно-заповідної справи!

Шановні колеги!

Роль працівників природно-заповідної справи є особливо вагомою на сучасному етапі розвитку суспільства. «Синевир» є одним з перших серед українських національних парків. Створений у 1989 році, він пройшов непростий етап становлення. Загартовані працею і випробуваннями, працівники установи здобули потужний досвід у природно-заповідній справі. Це значна база для ефективного виконання природоохоронних, науково-дослідних, еколого-освітніх і рекреаційних завдань.

З нагоди професійного свята вітаю усіх працівників НПП «Синевир», ветеранів галузі та колег з інших національних парків і заповідників України. Ваша праця є значним вкладом не лише для сьогодення, але й для майбутніх поколінь. Бажаю вам міцного здоров'я, мирного неба і піднесеного настрою. Нехай жодні життєві перешкоди не будуть неподоланими, а поставлені пріоритети реалізовані. Хай праця дарує радість, нові ідеї, яскраве натхнення і добробут!

З повагою,
Микола ДЕРБАК,
директор
національного природного
парку «Синевир»,
заслужений природоохоронець
України.

Коротко

Дороги – важлива складова інфраструктури. Національний природний парк «Синевир» завжди відгукується на співпрацю з громадами у цьому контексті. Так й недавно НПП «Синевир» виділив 3 одиниці транспортних засобів для ремонту ґрунтової дороги у селі Вільшани Драгівської ОТГ.

6 автомобілів Toyota передано в НПП «Синевир»

7 липня, у День працівника природно-заповідної справи, в м. Івано-Франківськ національний природний парк «Синевир» отримав 6 нових автомобілів Toyota HILUX в рамках проекту «Підтримка природно-заповідних територій в Україні», що фінансується урядом Німеччини через Банк розвитку «Кредитна установа для відбудови»

(KfW).

Ключі від автомобілів вручали керівник проекту, уповноважений представник АГТ ГРУПІ АГ Міхаель Бромбахер та директор Департаменту природно-заповідного фонду Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України Едуард Арустамян.

Ці автомобілі підвищеної

прохідності стануть в нагоді для ефективного виконання завдань при здійсненні природоохоронних заходів.

Національний природний парк «Синевир» щиро дякує проекту за матеріально-технічну підтримку, яка сприятиме ефективній природоохоронній роботі установи.

Відбулася науково-технічна рада

15 липня відбулася науково-технічна рада НПП «Синевир», на якій розглядалися актуальні питання природоохоронної, наукової, еколого-освітньої, рекреаційної діяльності парку.

Науково-технічну раду відкрив директор установи, к.ф.н Микола Дербак. Він ознайомив присутніх з основними напрацюваннями за останній період. Серед іншого, акцентував увагу на питанні фінансування добудови вольєру

Реабілітаційного центру бурого ведмеда, а це 8 млн. грн. Дане питання вирішується, але наразі також вирішується інше, не менш важливе, – продовження фінансування реконструкції Музею лісу і сплаву.

Микола Юрійович інформував про результати співпраці з проектом «Підтримка природно-заповідних територій України». Недавно парк отримав від проекту серйозне технічне оснащення, а саме:

6 автомобілів Тойота, 1 автомобіль Рено Дастер, квадроцикл, фотоапарати, дрон, спікерфон, портативну камеру тощо. Невдовзі очікується забезпечення служби державної охорони форменим одягом.

Ще парку буде передано 18 мотоциклів і квадراكли. Виділяються кошти на добудову візит-центрів у Реабілітаційному центрі бурого ведмеда, біля Музею лісу і сплаву. Закінчення на 3 стор

Проводяться ботанічні дослідження

Літо в НПП «Синевир» видалося насиченим на проведення науково-дослідних робіт, особливо ботанічних досліджень. В цьому році вивчається видове розмаїття синантропної флори національного парку. Проводиться опис сегетальної і рудеральної флори.

Дослідження проводять співробітники Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України М. Шевера, Т. Дзюба, П. Тимошенко та доцент лісівництва А. Мигаль Ужгородського національного університету. З боку НПП «Синевир» працюють співробітники наукового відділу.

Юрій ТЮХ, заступник директора НПП «Синевир» з науково-дослідної роботи, кандидат біологічних наук.

Відбувся тренінг

У національному природному парку «Синевир» відбувся тренінг з підвищення кваліфікації персоналу у сфері рекреації. Захід відбувся в рамках проєкту «Розвиток сталого туризму на природоохоронних територіях Карпат», що реалізується за фінансової підтримки Європейського Союзу за програмою трансграничного співробітництва «Польща – Білорусь – Україна».

Що нам може дати розвиток сільського туризму на природоохоронних територіях? Як збільшити кількість згадувань у медіа про туристичну привабливість території? На ці та інші питання дав відповідь експерт з туризму Олександр Коваль, за координації якого проходив тренінг. Лектор також розповів про загальні рекомендації зі збільшення економічної вигоди від розвитку туризму на природоохоронних територіях з урахуванням новітніх підходів.

Світлана ПЕЧКАН, інженер відділу рекреації НПП «Синевир».

НПП «Синевир» відвідала робоча група народних депутатів

5 липня національний природний парк «Синевир» відвідала робоча група народних депутатів Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування, а саме: Олена Криворучкіна заступник голови Комітету, Ігор Кривошеєв, голова підкомітету з питань подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, Юлія Овчинникова, голова підкомітету з питань лісових ресурсів, об'єктів тваринного та рослинного світу, природних ландшафтів та об'єктів природно-заповідного фонду, Едуард Прощук, голова підкомітету з питань охорони і раціонального використання водних ресурсів та державного моніторингу навколишнього природного середовища, а також Едуард Арустамян, директор Департаменту природно-заповідного фонду.

Робочу групу зустрів директор НПП «Синевир» Микола Дербак. Він детально розповів про діяльність очолюваної ним установи, торкнувся ряду проблемних питань.

У ході зустрічі обговорювалися питання щодо виділення коштів для завершення будівництва Музею лісу і сплаву на Чорній річці. Не менш важливим об'єктом будівництва якого потребує фінансування, є додатковий вольєр Реабілітаційного центру бурого ведмеда площею 6 га. В Україні вже є цілий ряд рішень про вилучення ведмедів з неналежних умов утримання, але наразі усіх їх прийняти у центр неможливо. Добудова додаткового вольєра може змінити цю ситуацію на краще.

Під час зустрічі обговорювалися й інші актуальні питання функціонування природно-заповідної установи і регіону в цілому. Йшла мова й про низькі заробітні плати працівників галузі. Представники Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування розповіли про те, що з цього приводу вони звернулися до Кабінету Міністрів України, який вже розглянув дане питання.

Є великі сподівання на те, що

фахівці природно-заповідної галузі матимуть гідні зарплатні, що у свою чергу сприятиме ще більш ефективній роботі національних парків і заповідників.

Великий інтерес народних депутатів викликав природоохоронний, науковий, рекреаційний і еколого-освітній досвід НПП «Синевир». Йшла мова й про характерне для Карпат явище всихання ялинового лісу. Не оминули увагою й такі проблемні аспекти як забезпечення населення дровами, а також проблеми зі сміттям.

Усі ці питання робоча група детально вивчала безпосередньо на місці, відвідуючи Музей лісу і сплаву, Реабілітаційний центр бурого ведмеда, Синевирське озеро, рекреаційні зони і населені пункти. Народні депутати позитивно оцінили діяльність НПП «Синевир» і пообіцяли сприяти у вирішенні проблемних питань регіону.

Юрій БАБЧИН.

День з національним парком

Працівники НПП "Синевир" провели еколого-освітній захід "День з національним парком", у якому взяли участь учні Вільшанської загальноосвітньої школи.

Школярі поглибили свої знання про природу, дізналися більше про роль національних парків. У всьому світі території з таким статусом є цінними ділянками природи, де зосереджені унікальні місця. У цьому контексті не становить винятку НПП «Синевир». Такі об'єкти як озера Синевир і Озірце, сфагнові оліготрофні болота Глуханя і Замшатка, численні річки і гірські хребти вже давно стали улюбленими місцями для мандрівників і науковців.

Еколого-освітній захід мав за мету продемонструвати школярам важливі складові діяльності нацпарку, розкрити природні цінності території, залучити молодь до активних дій зі збереження довкілля.

Тетяна КРАСНЯНИК, фахівець відділу еколого-освітньої роботи.

Відбулася науково-технічна рада

а також у Квасовецькому ПОНДВ. Микола Дербак розповів про те, що у НПП «Синевир» відремонтовано усі офіси природоохоронних науково-дослідних відділень, побудовано новий офіс Вільшанського ПОНДВ, де ще тривають роботи. У цьому об'єкті також розміститься туристично-інформаційний центр.

Торкнувся доповідач й проблемних питань, зокрема забезпечення населення дровами, а також забруднення річок побутовими відходами. Окремо акцентувалася увага на проблемі джипінгу; проти проведення раллі на своїй території категорично виступає парк і з цього приводу отримав підтримку членів НТР. Йшла мова й про облаштування додаткової стоянки на під'їзді до озера Синевир, про що також схвально відгукнулися присутні.

Про наукову роботу НПП «Синевир» розповів заступник директора з науково-дослідної роботи, к.б.н. Юрій Тюх. Він детально охарактеризував різнобічні аспекти наукової роботи парку, інформував про наукові теми і програми, які виконуються. Особлива увага зверталася на питання річного планування, ведення «Літопису природи», виконання досліджень і науково-дослідних тем тощо.

У НПП «Синевир» значна увага була спрямована на виконання Плану екологічної освітньо-виховної роботи, про що розповів автор цих рядків. Він ознайомив

присутніх з основними здобутками у цьому напрямку, зокрема, з роботою із різними цільовими аудиторіями. Про рекреаційну діяльність НПП «Синевир» доповів начальник профільного відділу Федір Матічин. Він розповів про заходи з удосконалення рекреаційної інфраструктури, зокрема, ремонт стежок, встановлення стелів, розробку нових маршрутів, охарактеризував особливості туристичного сезону тощо.

Начальник відділу державної охорони ПЗФ НПП «Синевир» Василь Субота ознайомив присутніх з проектом лімітів на використання природних ресурсів у 2022 році, який включає використання ресурсів у науково-дослідних цілях, випасання ВРХ, овець, сінокосіння, збір дикоростучих грибів і ягід.

Головний природознавець НПП «Синевир» Василь Шишига презентував перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів НПП «Синевир» на 2021 рік.

Під час науково-технічної ради розглядалося питання передачі приміщення нацпарку, що у селі Синевир, на баланс ОТГ. Про це доповів заступник директора парку Василь Росоха. Голова Синевирської ОТГ Іван Чуп зазначив, що об'єкт планують використати у якості ЦНАПУ, а нацпарк розмістить тут свій туристично-інформаційний центр. Члени НТР одногосно підтримали рішення про передачу приміщення Синевирській ОТГ.

Декан географічного факультету УжНУ, к.г.н. Іван Калинич розповів про співпрацю факультету з НПП

«Синевир». Він поінформував присутніх про те, що цього року та території нацпарку буде проведена науково-практична конференція і всеукраїнський конгрес молодих географів; закликав усіх зацікавлених осіб до співпраці.

Доцент біологічного факультету УжНУ, к.б.н. Олег Колесник поділився своїми думками щодо діяльності НПП «Синевир». Він зазначив, що в установі відчувається суттєвий прогрес і розвиток, а це заслуговує на високу оцінку роботи адміністрації парку і всього колективу.

Підсумовуючи роботу науково-технічної ради, директор НПП «Синевир» Микола Дербак зазначив, що співробітники установи й надалі докладатимуть максимальних зусиль для подальшого удосконалення роботи.

Науково-технічна рада не лише прийняла рішення, яким погоджено річні плани діяльності НПП «Синевир» та інші важливі питання, про які йшлося вище. Прийнято рішення звернутися до Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України про виділення фінансування для завершення реконструкції Музею лісу і сплаву, а також відновлення лінії електропередач в урочищі Чорна ріка, де знаходиться понад тридцять дворогосподарств, які в даний момент не мають можливості користуватися електроенергією.

Юрій БАБІЧИН,
начальник відділу еколого-освітньої роботи НПП «Синевир».

Оновлено альтанки

Формувати привабливий туристичний імідж краю, створювати умови для організованого відпочинку – таку мету ставить перед собою національний природний парк «Синевир». Тож велика увага приділяється розбудові рекреаційної інфраструктури та утриманні її в належному стані. Особливого догляду потребують дерев'яні споруди, зокрема, колиби, альтанки, лісові меблі.

У Синевирсько-Полянському ПОНДВ, де відбувається найбільший потік туристів, потреба в ремонтних роботах таких споруд є особливою. Недавно біля Синевирського озера, завдяки зусиллям працівників Синевирсько-Полянського природоохоронного науково-дослідного відділення, на трьох альтанках замінили покрівлі дахів. Дерев'яні дахи з дранки гармонійно виглядають на фоні природи. Альтанки користуються високим попитом серед туристів, служать прихистком, де можна перечекати негоду чи сховатися від літньої спеки.

Любов ГРЕЧИН,
фахівець відділу еколого-освітньої роботи НПП «Синевир».

Фотофакт

Виховання молоді туристично-краєзнавчими засобами – один з ефективних напрямків формування екологічно свідомих громадян. На фото: похід школярів на хребет Пішконя.

Любов ГРЕЧИН,
фахівець відділу еколого-освітньої роботи НПП «Синевир».

У НПП «Синевир» знімали популярне тревел-шоу

НПП «Синевир» привабливий не тільки для туристів. Яскравим прикладом є те, що недавно до парку завітав зі своєю знімальною групою Дмитро Комаров для зйомки телепрограми «Мандруй Україною». Це телепроект, який відриває нашу країну по-новому. Дмитро Комаров найбільше зацікавився Реабілітаційним центром бурого ведмеда, де й проходилися зйомки програми. Наразі цей спеціалізований заклад є домівкою для 32 клишоногих, в кожного з них є ім'я і своя нелегка доля. Після успішної реабілітації ведмеді живуть у просторому вольєрі площею 12 га, де для них створені напіввільні умови.

На спеціально обладнаному ігровому майданчику і басейні

ведмеді мають змогу гратися і купатися у воді з гірського потоку. Це та багато іншого згодом ми побачимо у випуску тревел-шоу «Мандруй Україною», яке обіцяє бути цікавим і захоплюючим.

Любов ГРЕЧИН,
фахівець відділу еколого-освітньої роботи НПП «Синевир».

«Синій Вир»

Еколого-освітній часопис
Засновник і видавець громадське
об'єднання «Товариство «Синій Вир».
Свідцтво про державну реєстрацію
Серії ЗТ №214
РЕДАКТОР
МИКОЛА ДЕРБАК
Комп'ютерна верстка та дизайн
Ігор Росоха, Світлана Печкан.
Газету набрано і зверстано у
видавничому центрі НПП «Синевир»

Адреса:
с. Синевир, 1626, Хустський р-н,
Закарпатська обл., 90041
e-mail: npp-synevir@ukr.net
www.npp-synevir.net.ua
За точність наведених фактів відповідаль-
ність несуть автори матеріалів.
Листування з читачами – тільки на сторінках
газети.
Тираж 500 прим.
Зам.
Номер віддруковано у ТЗОВ «Терно-Граф».
Адреса: вул. Текстильна, 18, м. Тернопіль,
46000

Календар

12 липня – свято Святих
славних і всехвальних і
первоверховних апостолів Петра
і Павла.

Значення апостолів Петра і
Павла для Святої Церкви було
завжди вагомим, їх шанування
починається, фактично, від часу їх
смерті.

Згадаємо, скільки бід і скорбот
знали первоверховні апостоли
несучи світові Благу вість про
Христа Розп'ятого і Воскреслого,
що дарував спасіння.

Святий апостол Петро виявив
свою любов і відданість Господу
ще в дні земного життя Спасителя.
До покликання свого на труд
апостольські він носив ім'я Симон
і жив у галилейському містечку
Вифсаїді. Господь же назвав
нового учня Кифом, що означає
арамейською мовою «камінь»,
«скеля». Відтоді новонавернений
апостол зробився палким
послідовником Христовим, Його
учнем і постійним супутником.

Святий Павло, до покликання на
благовісницьке служіння, носив
ім'я Савл та був ревним охоронцем
фарисейських законів. Сам
Христос переродив його з «ветхої»
і зробив «новою» людиною та
просвітив його світлом істини. І
від цього часу не стало Савла, а
з'явився Павло – цей «обраний
сосуд Божий» і другий
первоверховний апостол.

Постійно підтримувані
благодаттю Святого Духа, Святі
первоверховні апостоли Петро і
Павло навітали до Христа тисячі
людей, змушували мовчати уста
мудреців тодішнього світу,
хвилювали й підкоряли своєю
проповіддю людські серця.
Вшановуючи їхні труди і подвиги в
поширенні Христового вчення, ми,
послідовники їх у вірі, молитовно і
літургійно святкуємо їх пам'ять
щороку 12 липня. Наполеглива
праця породжена безумовною
вірою і впевненістю у вченні, що
вони проповідували, – ось основна
риса діяльності цих двох святих
мужів, – blyzhchedoboga.com.ua.

Залучимо молодь у живий світ природи

Представник національного
природного парку «Синевир»
завершив роботу у піврічній
освітній програмі, започаткованій
відділом міжнародних програм
Лісової служби США за співпраці з
Українським благодійним фондом
«Центр громадських ініціатив». У
рамках програми відбулася серія
віртуальних семінарів з екологічної
освіти та залучення молоді до
активних природоохоронних дій.

«Програма зосереджена на
стратегіях глибокого залучення
молоді в живий світ природи
навколо нас і на способах, якими
ми всі можемо захистити його. В
процесі молоді люди можуть
розвинути свої навички
критичного мислення, вирішення
проблем, співпереживання,
співробітництва і лідерства» –
зазначають організатори на чолі з
досвідченою американською
фахівчицею, менеджеркою
міжнародних програм Дженіфер
Сміт.

Завдяки цьому проєкту
створено мережу інструкторів і
молодіжних лідерів, які втілюють
заходи, що передбачають
екологічне навчання, а також
лідерство серед молоді.

Юрій БАБЧИН.

На болоті Глуханя зацвіла пухівка

На сфагновому оліготрофному
болоті Глуханя у червні зацвіла
пухівка піхвова (Eriophorum vagi-
natum L.), яка пригнічує молінію
голубу (Molinia caerulea L.). Це
явище пов'язане з кліматичними
умовами холодної весни 2021 року.

Пухівка піхвова є однією з
унікальних рідкісних рослин на
болоті Глуханя. Це трав'яниста

багаторічна щільно-дерниста
рослина родини осокових, що
утворює великі купини і має
вкорочене кореневище. Латинську
назву роду утворено від грецького
слова, що в перекладі означає «та,
що несе вовну».

Пухівка піхвова, разом з
деякими іншими рослинами,
становить основну масу так
званого пухівкового торфу, що має
волокнисту структуру. Це
світлолюбна рослина, місцями
зростання якої є сфагнові болота.

Пухівка піхвова – досить
рідкісна рослина. Місця
зростання виду потребують
охорони.

Марина ДЕРБАК,
молодший науковий співробітник
НПП «Синевир».

Фотофакт

Працівники Квасовецького
ПОНДВ встановили 18
погонних метрів перепадів
на річці Квасовець. Вони
відіграють важливу роль для
поліпшення умов життя
риби.

3 ювілеєм!

Вітаємо з 40-річним ювілеєм
Мацолу Юрія Павловича,
інспектора І к. Колочавського
ПОНДВ.

З нагоди цього чудового свята
бажаємо імениннику здоров'я
міцного, удачі, гарного настрою.
Нехай всі бажання збудуться, а мрії
втілюються в життя.

Хай буде життя позитивним,
Веселим, чудовим, активним.
Багатим, щасливим і плідним,
Цікавим, блискучим і гідним!

40-річний ювілей святкує
Руснак Василь Федорович,
звірівник Реабілітаційного центру
бурого ведмеда.

Щиро вітаємо іменинника і бажаємо
добра, радості, поваги оточуючих і
любові рідних. Нехай удача
супроводжує вас у всіх справах, а в
житті буде безліч цікавих і чудових
подій.

Нехай завжди вам усміхається доля,
Несуть тільки радість з собою роки.
Хай щастя й здоров'я не зрадять
ніколи,
Хай збудуться мрії, бажання й
думки!

Вітаємо!

У липні святкують іменини
працівники НПП «Синевир»:
Кость Василь Григорович,
заступник начальника Острівського
ПОНДВ;

Ярема Ірина Василівна, заступник
начальника Вільшанського ПОНДВ;
Метенько Ольга Миколаївна,
провідний економіст;

Хланта Віктор Юрійович,
провідний інженер;

Міщанин Дмитро Васильович,
майстер з охорони природи
Чорноріцького ПОНДВ;

Нанинець Тетяна Юріївна,
фахівець ВТО;

Нірода Василь Іванович,
інспектор І к. Чорноріцького
ПОНДВ;

Росада Василь Йосипович,
інспектор І к. Квасовецького
ПОНДВ;

Руснак Валентин Степанович,
інспектор І к.
Синевирсько-Полянського ПОНДВ;

Фетко Сергій Васильович,
інспектор І к. Вільшанського
ПОНДВ;

Шарга Іван Михайлович,
інспектор І к. Негровецького
ПОНДВ;

Гречин Марія Миколаївна,
підсобний працівник;

Нірода Микола Іванович,
працівник відділу ВПР;

Пишка Павло Йосипович, водій;
Субота Василь Степанович,
звірівник Реабілітаційного центру
бурого ведмеда;

Цюбик Валерій Емільович, водій.
Бажаємо іменинникам щасливих і
радісних днів, доброго здоров'я,
родинного затишку. Хай життя
повниться добром, новими
успіхами, досягненнями у роботі та
життєвою стабільністю.

Хай буде радісною кожна мить,
Нехай життя здається добрим дивом.
І плідні будуть справи та шляхи,
Нехай живеться легко і щасливо.